

2799

Ing. LJUDEVIT PATAKY

MELIORACIJA ŠIKARA
I DRUGIH OBLIKA DEGRADIRANIH NISKIH ŠUMA

SARAJEVO — 1956

U V O D

Velike površine nekadašnjih vrijednih visokih šuma Bosne i Hercegovine, izložene devastacijama najrazličitijeg oblika i stepena kroz duži ili kraći vremenski period, pretvorene su u niski, grmoliko-zakržljali i u šumskogospodarskom pogledu neproduktivni oblik biljne vegetacije. Naš narod ih naziva općenito poznatim imenom »šikara«, ali to su stvarno degradirani oblici niskih šuma vrlo različitog izgleda i florističkog sastava. Prema statističkim podacima dugoročne osnove za obnovu šuma iz 1952/53, šikare zauzimaju samo na području Bosne 367.364 ha, odnosno 24,4% od ukupne šumske površine.

Razni degradirani oblici niskih šuma pokrivaju danas skoro sve padine brda i planina na kojima su nekadašnje visoke šume bile na dohvat razornoj djelatnosti čovjeka, njegovoj nerazumnoj sječi, neracionalnom gospodarenju i permanentnoj paši stoke, te je na taj način stvoren široki pojas neproduktivne šumske površine oko udaljenijih i teže pristupačnih kompleksa još preostalih vrijednih šuma.

Takvo stanje velikog dijela našeg šumskog fonda, koji danas zbog slabog kvaliteta i minimalnog prirasta daje vrlo neznatne prihode, a često i nikakve, povlači za sobom ogromne gubitke u drvnoj masi i znatno utiče na opći bilans. S druge strane svake godine trošimo velika materijalna i novčana sredstva na uzdržavanju rasadnika, na nova pošumljavanja i popunjavanja tih površina; i to često bez uspjeha. Pritom zapostavljamo one velike površine degradiranih oblika niskih šuma koje bi, možda, sa manje truda i sredstava, prikladnim meliorativnim mjerama mogli ponovo privedi racionalnom šumskom gospodarstvu. Možda se i ne radi o zapostavljanju i zanemarivanju radova na melioraciji takvih objekata i o davanju prioriteta drugim šumskouzgojnim zadacima, već je prije u pitanju nedovoljno stručno iskustvo terenskih organa u toj oblasti djelatnosti, skepticizam u prilaženju još nedovoljno provjerenim radovima, sumnja u uspjeh i slični momenti.

Ne smije se tvrditi da smo već danas na pravom i konačno utvrđenom putu i da nam je uvijek jasno kako treba intervenisati i postupiti u svakom konkretnom slučaju pri našim meliorativnim zahtevima, ali ćemo pak pokušati da na sljedećim stranicama iznesemo naša dosadašnja zapažanja, iskustva i skromne rezultate stečene proučavanjem ovoga problema i radom na oglednim poljima Instituta za šumarstvo i drvnu industriju u Sarajevu.

S A D R Ž A J

	Strana
Uvod	3
I OPŠTI DIO	
Vegetacijski oblici niskih šuma	5
Općenito o tipovima degradiranih oblika niskih šuma	12
Regenerativna sposobnost šumskog drveća	13
II SPECIJALNI DIO	
Pripremni radovi	16
Resurekzione sječe	18
Čišćenje	28
Selekcija izbojaka	35
Prorede	38
Dopunjavanje	42
Konverzija u više oblike gospodarenja	53
GLAVNI TIPOVI DEGRADIRANIH OBLIKA NISKIH ŠUMA NA PODRUČJU BOSNE	
Šikare bijelog graba i crnog jasena	55
Šikare hrasta medunca i crnog graba	57
Šikare cera i crnog jasena	59
Šikare hrasta kitnjaka i običnog graba	61
Bukove šikare	64
Šikare hrasta lužnjaka	67
Šikare cera i sladuna	70
Šikare hrasta kitnjaka i pit. kestena	72
Literatura	74